

Kamala Harris

Adevărurile
noastre

Visul american

Traducere din limba engleză de
ADINA IHORA

ORION

*Soțului meu iubit:
îți mulțumesc pentru că ai fost tot timpul răbdător, iubitor,
calm și pentru că m-ai susținut. Mai presus de orice,
îți mulțumesc pentru simțul „hazului“.*

PREFAȚĂ

Aproape în fiecare dimineată, Doug, soțul meu, se trezește înaintea mea și citește știrile în pat. Dacă îl aud făcând zgomot – un suspin, un geamăt, un oftat adânc – știu cum va fi ziua aceea.

Ziua de 8 noiembrie 2016 a început bine – era ultima zi a campaniei mele pentru obținerea unui loc în Senatul Statelor Unite. Mi-am petrecut ziua întâlnindu-mă cu cât mai mulți alegători cu puțină și, desigur, votând eu însămi la o școală din apropiere, chiar lângă strada unde locuim. Ne simțeam destul de bine. Închiriașerăm un spațiu imens pentru petrecerea din Noaptea Alegerilor și aveam ploaie de baloane. Dar înainte de asta planuiau să iau masa cu familia și cu prietenii apropiati – o tradiție care datează din prima mea campanie. Veniseră cu avionul persoane din întreaga țară, ba chiar și din străinătate, ca să fie alături de noi – mătuși și veri, socrii mei, socrii surorii mele și mulți alții se reuniseră pentru ceea ce speram noi să fie o noapte specială.

În mașină, mă uitam pe geam, reflectând la cât de departe ajunseserăm în viață, când am auzit una dintre mormăielile specifice lui Doug.

– Trebuie să vezi asta, a spus el, dându-mi telefonul lui.

Începeau să se afișeze rezultatele preliminare ale alegerilor electorale. Se întâmpla ceva – ceva de rău augur. Până am ajuns la restaurant, diferența dintre cei doi candidați se micșorase considerabil și mormâiam și eu în sinea mea. Calculul probabilităților realizat de *New York Times* sugera că avea să fie o noapte lungă și grea.

Ne-am așezat la masă într-un mic salon al restaurantului. Emoțiile și adrenalina erau la cote ridicate, însă nu din motivele pe care le anticipaserăm noi. Pe de o parte, cât timp secțiile de votare din California nu se inchiseră încă, eram optimiști că aveam să câștig. Totuși, chiar și în timp ce ne pregăteam să celebrăm victoria obținută cu mari eforturi, privirile tuturor erau îndreptate spre ecrane, pe măsură ce un stat după altul arătau cifre care exprimau o versiune îngrijorătoare.

La un moment dat, Alexander, fiul meu de 9 ani, a venit la mine cu ochii înotând în lacrimi. Am presupus că vreunul dintre ceilalți copii din grupul nostru îl tachinase cu ceva.

– Vino aici, micuțule! Ce s-a întâmplat?

Alexander a ridicat ochii, privindu-mă fix. Vocea ii tremura.

– Tanti Kamala, bărbatul acela nu poate să câștige. N-o să câștige el, nu-i aşa?

Îngrijorarea lui Alexander mi-a frânt inima. Nu voiam ca un copil să se simtă în felul acela din cauza nimănui. În urmă cu opt ani, mulți dintre noi vârsaserăm lacrimi de bucurie când Barack Obama fusese ales președinte. Iar acum, să văd teama lui Alexander...

Împreună cu Reggie, tatăl său, l-am dus afară ca să incercăm să-l consolăm.

– Alexander, știi cum e când supereroii sunt puși în fața unui mare obstacol pentru că un ticălos vrea să le facă rău? Ce fac ei în această situație?

– Riposteză, a spus el pe un ton plângăret.

– Exact! Si riposteză cu patos, pentru că toți supereroii au sentimente intense, aşa cum ai tu. Dar riposteză întotdeauna, nu-i aşa? Deci și noi vom face același lucru.

La scurt timp după aceea, Associated Press¹ a anunțat victoria mea. Eram încă la restaurant.

– Nu vă pot mulțumi îndeajuns tuturor pentru că ați fost tot timpul alături de mine, tot timpul, la fiecare pas, le-am spus eu membrilor familiei și prietenilor mei, incredibil de iubitori și de încurajatori. Acest lucru înseamnă enorm pentru mine.

Eram copleșită de recunoștință atât față de persoanele din încăpere, cât și față de persoanele pe care le pierdusem de-a lungul timpului, în special mama mea. Am încercat să savurez momentul și am reușit, chiar dacă pentru scurt timp. Însă, ascemenea tuturor celorlalți, curând mi-am aruncat din nou privirea spre televizor.

După cină, ne-am îndreptat spre locul în care urma să petrecem Noaptea Alegerilor, unde se strânsese peste 1 000 de persoane în vederea festivității. Nu mai eram un posibil candidat. Eram un senator ales al Statelor Unite – prima femeie de culoare din statul meu și cea de-a doua din istoria națiunii care dobândește postul acesta. Fusesem aleasă să reprezint mai bine de 39 de milioane de oameni – aproximativ 1 din 8 americani, din toate categoriile profesionale și sociale. Aceasta era – și este – o onoare extraordinară și care îndeamnă la modestie.

Cei din echipa mea aplaudau și ovationau când m-am alăturat lor, în foaierul din spatele estradei. Părea o scenă suprarealistă. Niciunul dintre noi nu conștientizase întru totul ce se întâmpla. Pe când le mulțumeam pentru tot ce făcuseră, au format un cerc în jurul meu. Eram în același timp o familie și parcurseserăm împreună un periplu de neînchipuit. Unii dintre cei prezenți erau alături de mine încă de la

prima campanie, când candidasem ca procuror districtual. Acum însă, la aproape 2 ani de la începutul campaniei noastre, aveam de cucerit o nouă culme.

Scrisesem un discurs bazat pe prezumția că Hillary Clinton avea să devină prima noastră femeie președinte. Când m-am îndreptat spre scenă ca să-mi salut susținătorii, am lăsat deoparte ciorna aceea. Am scrutat încăperea. Era înțesată de oameni, de la parter și până la balcon. Mulți erau în stare de soc pe când urmăreau rezultatele alegerilor naționale.

Am spus mulțimii că aveam de îndeplinit o sarcină. Am spus că miza era ridicată. Trebuia să ne angajăm să menținem țara unită, să facem tot ce era necesar pentru protejarea valorilor și idealurilor noastre fundamentale. M-am gândit la Alexander și la toți copiii când am întrebăt:

– Să ne retragem sau să luptăm? Eu spun să luptăm. Iar eu am de gând să lupt!

În noaptea aceea am plecat acasă împreună cu familia mea extinsă, multe dintre rude stând la noi. Ne-am dus cu toții în camerele noastre, ne-am schimbat în treninguri și apoi ne-am întâlnit din nou în living. Unii stăteau pe canapele. Alții pe podea. Ne-am instalat cu toții în fața televizorului.

Nimeni nu știa prea bine ce să spună, ce să facă. Fiecare încerca să se adapteze în felul său. Eu m-am așezat pe canapea, lângă Doug, și am mâncat o pungă mare cu chipsuri Doritos. Nu am oferit nimănui nici măcar unul.

Știam însă un lucru: se încheia o campanie, dar o alta era pe cale să înceapă. O campanie care ne cerea tuturor să ne înrolăm în ea. De data aceasta era o luptă pentru sufletul națiunii noastre.

În anii care au urmat am văzut o administrație care acasă se alia cu adeptii supremăției albe, iar în străinătate se punea bine cu dictatorii, care smulgea bebelușii din brațele mamelor

într-o încălcare grotescă a drepturilor omului, care le oferea corporațiilor și celor bogăți uriașe reduceri fiscale, trecând în același timp cu vederea clasa mijlocie, care deturna lupta noastră împotriva schimbărilor climatice, care sabota sistemul de sănătate și punea în pericol dreptul femeii de a deține controlul asupra propriului corp, care, în același timp, parcă se dezlănțuia împotriva a oricărui și a oricărui, inclusiv a ideii de presă liberă și independentă.

Suntem mai buni decât atât. Americanii știu că suntem mai buni decât atât. Însă va trebui să dovedim acest lucru. Va trebui să luptăm pentru asta.

Pe 4 iulie 1992, Thurgood Marshall*, unul dintre eroii mei și una dintre sursele mele de inspirație, a ținut un discurs care are un ecou puternic chiar și în zilele noastre. „Nu putem să adoptăm politica struțului“, spunea el. „Democrația pur și simplu nu poate să propășească în mijlocul fricii. Libertatea nu poate să inflorească în mijlocul urii. Dreptatea nu poate să prindă rădăcini în mijlocul mâniei. America trebuie să treacă la treabă. [...] Trebuie să renunțăm la indiferență. Trebuie să renunțăm la apatie. Trebuie să renunțăm la frică, la ură și la neîncredere.“

Cartea de față izvorăște din acel îndemn la acțiune și din convingerea că lupta noastră trebuie să înceapă și să se încheie prin rostirea adevărului.

Cred că nu există un antidot mai important și mai substanțial pentru aceste vremuri decât o relație bazată pe încredere reciprocă. Oferi și îți se acordă încredere. Iar unul dintre cele mai importante ingrediente într-o relație bazată pe încredere este să rostim adevărul. Contează ce spunem și ceea

---

* Thurgood Marshall (1908-1993) – avocat american, activist pentru drepturile omului și primul afroamerican numit la Curtea Supremă de Justiție a SUA (n. red.).

ce vrem să se înțeleagă. Valoarea pe care o dăm cuvintelor noastre – și ce înseamnă acestea pentru alții.

Nu ne putem rezolva cele mai dificile probleme decât dacă suntem sinceri cu privire la natura lor, dacă suntem dispuși să purtăm discuții incomode și să acceptăm ceea ce faptele ne arată clar.

Trebuie să spunem adevărul: rasismul, discriminarea sexuală, homofobia, transfobia și antisemitismul sunt reale în această țară și trebuie să înfruntăm aceste forțe. Trebuie să spunem adevărul: cu excepția nativilor americanii cu toții descindem din oameni care nu s-au născut pe teritoriul nostru – strămoșii noștri au sosit în America fie de bunăvoie, în speranța unui viitor prosper, fie forțat, pe o corabie de sclavi, fie din disperare, pentru a scăpa de un trecut dureros.

Nu putem să clădim o economie care să ofere demnitate și decentă angajaților americanii decât dacă, mai întâi, spunem adevărul: și anume că le cerem oamenilor să facă mai mult cu bani mai puțini și să trăiască mai mult cu mai puține asigurări de sănătate. Salariile nu s-au majorat de 40 de ani, deși costurile asistenței medicale, ale școlarizării și ale locuințelor au crescut. Clasa de mijloc trăiește de pe o zi pe alta.

Trebuie să spunem adevărul despre criza încarcerării în masă – că înțemnițăm mai mulți oameni decât oricare altă țară din lume, fără un motiv bine intemeiat. Trebuie să spunem adevărul despre brutalitatea poliției, despre discriminarea rasială, despre uciderea oamenilor de culoare neînarmați. Trebuie să spunem adevărul despre companiile farmaceutice, care au distribuit substanțe opioide ce dau dependență în comunități neavizate, precum și despre cămătarii și colegii cu plată, care i-au stors de bani pe americanii vulnerabili și i-au împovărat de datorii. Trebuie să spunem adevărul despre corporațiile lacome, acaparatoare, care au transformat

liberalizarea, speculația financiară și negarea schimbărilor climatice în dogmă. Este exact ceea ce am eu de gând să fac.

Cartea aceasta nu se dorește a fi o platformă politică, și cu atât mai puțin un plan cu 50 de măsuri. Este, în schimb, un ansamblu de idei, de perspective și de relatări din viața mea și din viața numeroșilor oameni pe care i-am întâlnit în drumul meu.

Înainte de a începe, vreau să mai amintesc doar două lucruri.

Primul este că numele meu se pronunță „comma-la“, ca semnul de punctuație.* Înseamnă „floare de lotus“, care este un simbol cu o adâncă semnificație în cultura indiană. Lotusul crește sub apă, floarea lui se ridică la suprafață, pe când rădăcinile ii sunt bine înfirite în albia râului.

Iar cel de-al doilea este că doresc să știți cât de personal este acest demers pentru mine. Aceasta este povestea familiei mele. Este povestea copilăriei mele. Este povestea vieții pe care am clădit-o de atunci și până în prezent. Veți face cunoștință cu familia mea, cu prietenii mei, cu colegii mei și cu echipa mea. Sper că ii veți prețui tot atât cât o fac și eu, iar prin spusele mele să vă dați seama că nimic din ceea ce am realizat vreodată nu aş fi putut să duc la bun sfârșit de una singură.

Kamala, 2018

---

* În lb. engleză, *comma* înseamnă „virgulă“ (n. tr.).

CAPITOLUL 1

DIN PARTEA POPORULUI

Îmi amintesc și astăzi când am intrat prima oară la Curtea Superioară de Justiție a Comitatului Alameda din Oakland, California, ca angajată. Era în 1988, în timpul ultimei mele vacanțe de vară la Drept, iar mie și altor nouă colegi ni se oferise un stagiu de vară la biroul procurorului districtual. Intenția mea era să devin procuror, să fiu în linia întâi a reformei justiției penale, să-i protejez pe cei vulnerabili. Dar pentru că nu văzusem niciodată jobul acesta de aproape, nu mă decisem încă.

Soarele strălucea deasupra tribunalului. Clădirea ieșea în evidență pe malul Lacului Merritt, fiind mai înaltă și mai impunătoare decât clădirile învecinate. Din unele unghiuri arăta ca o minune arhitecturală din capitala vreunei țări străine, cu baza din granit și turnul din beton care se înalță pentru a se uni cu acoperișul auriu. Din alte unghiuri însă, semăna uimitor de bine cu un tort de nuntă în stil Art Deco.

Biroul procurorului general al Comitatului Alameda este, într-un fel, legendar. Earl Warren^{*} a fost la conducerea sa înainte de a deveni procuror general al Californiei, iar după

aceea unul dintre cei mai influenți șefi ai Curții Supreme a Statelor Unite. La el mă gândeam în acea dimineață, când treceam pe lângă mozaicurile uimitoare din hol care zugrăvesc istoria timpurie a statului California. Cuvintele lui Warren – care declarase că segregarea era „inerent inechitabilă” – avuseseră nevoie de 15 ani pentru a se face auzite în Berkeley, California. Eram recunoscătoare că ajunseseră acolo la timp pentru mine; clasa mea din școala primară a fost abia a doua clasă din orașul meu desegregată cu ajutorul autobuzului.^{*}

Am ajuns prima la cursul de orientare. În câteva minute au sosit și ceilalți funcționari, colegii mei. Printre aceștia era o singură femeie, Amy Resner. De îndată ce cursul a luat sfârșit, m-am dus la ea și i-am cerut numărul de telefon. În acel mediu dominat de bărbați, era reconfortant să ai măcar o colegă femeie. Ea rămâne și astăzi una dintre prietenele mele cele mai apropiate și sunt nașa copiilor ei.

Ca stagiar pe timp de vară, se înțelege că dețineam o putere și o influență foarte reduse. Sarcina care ne revenea înainte de toate era să învățăm și să observăm, oferind între timp asistență acolo unde puteam. Aveam șansa să ne facem o idee despre modul în care funcționa sistemul de justiție penală din interior, cum era când se făcea dreptate – și când nu. Eram repartizați pe lângă procurori care instrumentau tot felul de cazuri, de la conducerea în stare de ebrietate până

* Earl Warren (1891-1974) – politician și jurist american, al căruia mandat la Curtea Supremă a fost cel mai liberal din istoria SUA (n. red.).

* În anii 1970, în SUA a fost instituită o lege prin care se dorea desegregarea în școli prin intermediul transportului școlar. Astfel, pentru a se crea un echilibru rasial în școlile publice, copiii erau repartizați în alte cartiere decât cele de reședință, uneori aflate și la 45 de minute distanță de casă. Legea a stârnit nemulțumire atât în rândul albilor, cât și al persoanelor de culoare (n. red.).

la omucideri, și aveam șansa să fim prezenți în sală, deci să luăm parte la procesul construirii unui caz.

Nu voi uita niciodată perioada în care supervisorul meu a lucrat la un caz care implica o captură de droguri. În timpul raidului poliția arestase un număr de persoane, inclusiv un spectator nevinovat: o femeie care se aflase în locul nepotrivit la momentul nepotrivit și care fusese prinsă în plasă. Nu o văzusem. Nu știam cine era sau cum arăta. Nu aveam nicio legătură cu ea, cu excepția raportului pe care îl examinam. Însă ceva în legătură cu persoana ei imi atrăsese atenția.

Era intr-o după-amiază târzie de vineri și cei mai mulți angajați plecaseră acasă pentru sfârșitul de săptămână. Până luni, cel mai probabil, femeia nu avea să apară în față niciunui judecător. Asta însemna că urma să-și petreacă weekendul în închisoare.

Oare lucrează în weekenduri? Va trebui să-i explică șefului ei unde fusese? Dacă va fi concediată?

Ceea ce era încă și mai important, știam că avea copii mici acasă. *Oare aceștia știu că ea se află la închisoare? Sigur se vor gândi că făcuse ceva greșit. Cine avea grija de ei în momentul de față? Dar oare există cineva care să poată să facă asta? Cineva ar putea să cheme Protecția Copilului. Dumnezeule, ea și-ar putea pierde copiii.*

Totul era în joc pentru această femeie: familia, mijloacele de trai, poziția socială în comunitatea din care făcea parte, demnitatea ei, libertatea ei. Iar ea nu făcuse nimic greșit.

M-am dus în grabă la grefierul tribunalului și i-am cerut să pună cazul pe rol chiar în acea zi. L-am implorat. Am insistat. Dacă judecătorul ar putea să revină în sala de judecată doar pentru cinci minute, am putea să eliberăm femeia din închisoare. Nu mă puteam gândi decât la familia acesteia și la copiii ei însăși. În cele din urmă, pe când minutele

din acea zi se scurgeau, judecătorul a revenit. L-am urmărit și l-am ascultat când ii examina cazul, așteptând să dea sentința. Apoi, doar cu o lovitură din ciocanel, femeia a fost eliberată. Putea să ajungă acasă la copiii ei la timp pentru cină. Nu am avut niciodată prilejul să o întâlnesc, dar nu o voi uita niciodată.

Acela a fost un moment de cotitură în viața mea. Îmi devenea clar că, până și la periferia sistemului de justiție penală, mizele erau extrem de mari și profund umane. Înțelegeam faptul că, deși dețineau autoritatea limitată a unui stagiar, oamenii cărora chiar le păsa puteau să facă dreptate. Era o revelație, un moment care dovedea cât de mult contează ca în funcția de procuror să fie numite persoane pline de compasiune. Cu mulți ani înainte de a fi aleasă să conduc o procuratură importantă, aceasta a fost una dintre victoriile pe care le-am prețuit cel mai mult. Știam că femeia aceea va pleca acasă.

Și știam ce fel de activitate doream să prezsez și pe cine voi am să servesc.

Tribunalul nu era departe de locul în care am copilărit. M-am născut în Oakland, California, în 1964, și primii opt ani din viață i-am petrecut la granița dintre Oakland și Berkeley.

Tatăl meu, Donald Harris, s-a născut în Jamaica în 1938. Era un student eminent care a emigrat în Statele Unite după ce a fost admis la Berkeley din California.^{*} S-a dus acolo ca să studieze economia, după care a predat economia la Stanford, unde este și astăzi ca profesor emerit.

---

* Donald Jasper Harris a urmat cursurile University College of the West Indies din Jamaica, afiliată a University of London, obținând diploma de licență în 1960. În 1963 a fost admis la University of California, Berkeley, unde a dobândit titlul de doctor în Economie (n. red.).

Viața mamei mele a inceput la mii de kilometri mai spre est, în sudul Indiei. Shyamala Gopalan era cea mai mare dintre cei patru copii - trei fete și un băiat. Asemenea tatălui meu, era o studentă înzestrată, iar când și-a manifestat pasiunea pentru știință, părinții ei au încurajat-o și au susținut-o.

A absolvit Universitatea din Delhi la 19 ani. Și nu s-a oprit acolo. S-a înscris la Berkeley, o universitate pe care nu o văzuse niciodată, dintr-o țară pe care nu o vizitase niciodată. Îmi imaginez cât de greu trebuie să le fi fost părinților ei să o lase să plece. Călătoriile de linie cu avionul abia începeau să se răspândească în lume. Era dificil să țină legătura. Cu toate acestea, când mama le-a cerut permisiunea să se mute în California, bunicii mei nu i-au stat în cale. Era adolescentă când a plecat de acasă pentru a veni la Berkeley, în 1958, ca să urmeze studii doctorale în nutriție și endocrinologie, în ideea de a deveni o cercetătoare specializată în cancerul mamar.

Era de așteptat ca mama să se întoarcă în India după obținerea specializării. Părinții ei avuseseră o căsătorie aranjată. Se presupunea că și mama avea să urmeze un parcurs similar. Numai că soarta avea alte planuri. Ea și tatăl meu s-au cunoscut și s-au îndrăgostit la Berkeley, pe când participau la mișcarea pentru drepturile civile. Căsătoria ei și decizia de a rămâne în Statele Unite au fost gesturi supreme de voință și de iubire.

Părinții mei au avut, împreună, două fiice. Mama mea și-a finalizat doctoratul la vîrstă de 25 de ani, în același an în care m-am născut eu. Iubita mea soră Maya a venit pe lume doi ani mai târziu. Poveștile care circulă în familie spun că la ambele sarcini mama a continuat să lucreze chiar până în momentul nașterii - prima oară i s-a rupt apa când era la laborator, iar a doua oară, când pregătea un ștrudel cu mere. (Cunoscând-o pe mama, în ambele situații trebuie să fi insistat să termine ceea ce începuse înainte de a pleca la spital.)

Acci primi ani au fost fericiți și lipsiți de griji. Îmi plăcea să-mi petrec timpul în aer liber și îmi amintesc că, deși eram foarte mică, tatăl meu voia să alerg liber. Se întorcea spre mama și îi spunea:

— Las-o să alerge, Shyamala!

Apoi se întorcea spre mine și îmi spunea:

— Aleargă, Kamala. Cât de repede poți tu. Aleargă!

Eu o luam la goană, cu vântul în față, având sentimentul că aş fi capabilă să fac orice. (Nu este de mirare că am multe amintiri cu plasturi pe care mi-i punea mama pe genunchii juliți.)

Casa noastră era plină de muzică. Mamei îi plăcea să cânte gospel* - de la primele cântece ale Arethei Franklin la Edwin Hawkins Singers. În India câștigase un premiu de interpretare și mie îmi plăcea să-i aud vocea. Și tatei îi plăcea muzica în egală măsură. Avea o vastă colecție de jazz, erau atât de multe albume încât acestea ocupau toate rafturile de pe un perete întreg. Adormeam în fiecare noapte pe melodiile lui Thelonius Monk, John Coltrane sau Miles Davis.

Însă armonia dintre părinții mei nu a durat mult. Cu timpul, relația a inceput să scărțăie. Au încetat să mai fie binevoitori unul față de celălalt. Știam că se iubeau foarte mult, dar parcă deveniseră precum apa și uleiul. Când aveam 5 ani, legătura dintre ei se destrămase sub povara incompatibilității. S-au separat la scurt timp după ce tatăl meu a acceptat un post la Universitatea din Wisconsin, iar câțiva ani mai târziu au divorțat. N-au existat discuții în privința împărțirii banilor. Singurul motiv de dispută a fost biblioteca.

---

* Gen de muzică creștină apărut în secolul al XVII-lea, cunoscut în special sub forma sa evoluată black gospel, dezvoltată începând cu anii 1920 în comunitățile afroamericane (n. red.).

M-am gândit adesea că, dacă ar fi fost ceva mai în vîrstă, mai maturi emoțional, poate căsătoria lor ar fi supraviețuit. Dar erau atât de tineri! Tatăl meu fusese primul iubit al mamei.

Amândurora le-a fost greu. Pentru mama cred că divorțul a fost un fel de eșec la care nu se gândise niciodată. Căsătoria ei fusese în egală măsură un gest de revoltă și unul de iubire. Fusese destul de greu să le explice această căsătorie părinților ei. Dar să le explice divorțul imi închipui că fusese încă și mai greu. Mă îndoiesc că aceștia i-au reproșat vreodată - „Ti-am spus noi“ -, dar cred că aceste cuvinte au răsunat oricum în mintea ei.

Maya era încă foarte mică în momentul separării lor, puțin prea mică pentru a înțelege ce se întâmpla sau să simtă cât de dificil era totul. Am simțit adesea o umbră de vinovătie din cauza a ceva ce Maya nu ajunse să trăiască niciodată: îmi cunoscusem părinții pe vremea când erau fericiți împreună. Maya nu a avut această șansă.

Tata a continuat să facă parte din viața noastră. Îl vedeam la sfârșit de săptămână și ne petreceam verile cu el la Palo Alto. Însă mama este cea care s-a ocupat, de fapt, de creșterea noastră. De ea a depins cel mai mult transformarea noastră în femeile care aveam să devinem.

Și a fost extraordinară. Mama abia dacă avea un metru și jumătate în înălțime, dar părea de doi metri. Era isteață și puternică, aprigă și protectoare. Generoasă, loială și amuzantă. Avea doar două țeluri în viață: creșterea celor două fiice și eradicarea cancerului mamar. Ne forța limitele și avea mari așteptări de la noi. Iar în tot acest timp ne făcea pe Maya și pe mine să ne simțim speciale, ca și când am fi putut să facem orice ne doream dacă depuneam efortul necesar pentru asta.

Mama crescuse într-o familie în care activismul politic și asumarea unui rol conducător în comunitate erau considerate